

3. Господарський кодекс України. Господарський процесуальний кодекс України: Офіційні тексти / Міністерство юстиції України. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 304 с.

Еркхаїс Р.А.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ТОРГІВЛІ КРАЇН МАГРІБА

Зовнішня торгівля є одним із головних чинників економічного розвитку країн Магрибу. Це обумовлено, насамперед, сировинною спрямованістю їх промислового потенціалу, а відтак і експорту, об'єктивними наслідками господарської, в минулому колоніальної, залежності від західноєвропейських держав.

Позитивним зрушенням у піднесенні зовнішньоторговельних відносин арабських країн слід вважати створення у 2001 році та вступ в силу 31.01.2005 року Загальноарабської зони вільної торгівлі (ЗАЗВТ). Досягнення основної мети цього початкового етапу інтеграційного угруповання - стимулювати розвиток взаємних торговельних відносин, можливо за умови, що держави-учасниці будуть чітко виконувати свої обов'язки.

Крім того, саме існування зони недостатньо для розвитку торговельного обігу між арабськими країнами, якщо при цьому не буде вирішено ряд проблем. Протягом перших трьох років (1998, 1999, 2000) усі країни-члени ЗАЗВТ зобов'язалися поступово знижувати митні збори. Стосовно зобов'язань щодо скороченню податку однакової дії, то вони виконані лише на 58%. Домовленості були реалізовані повною мірою лише країнами Ради співпраці держав Перської затоки, де такі податки не існували з самого початку. Також з'ясувалося, що найбільш вразливим місцем програми стали кількісні обмеження – жодна держава їх не відмінила. Загальний процес виконання програми коливається між 39–56%. Фактом є те, що така неефективність не обмежується однією лише ЗАЗВТ, а розповсюджується в тому числі на двосторонні та багатосторонні договори, які мають економічну спрямованість. Все це свідчить про необхідність активізації зусиль для подолання перешкод, які переважно набувають адміністративного характеру.

З іншого боку, слід ліквідувати негативні фінансові наслідки, які є наслідком скорочення митних зборів, оскільки на них спираються не розташовані в Перській затоці арабські країни в своїх державних надходженнях та покритті витрат. Незважаючи на економічні реформи, спрямовані на звільнення зовнішньої торгівлі, митний збір залишається основним джерелом державних надходжень в Єгипті, Йорданії, Тунісі та Марокко. Оскільки ці країни переживають хронічний дефіцит бюджету, то скорочення митного збору призвело б до необхідності його погашення шляхом внутрішніх і зовнішніх кредитів, наслідком чого стало б накопичення боргів; шляхом збільшення грошової маси, що призвело б до підвищення цін, або застосовуючи обидва методи одночасно.

Тим не менш, виходячи із незначного рівня розвитку внутрішньої торгівлі, не треба завищувати об'єм такого роду негативних наслідків, враховуючи однак, що загроза бюджетної кризи залишається. Ступінь загрози варіюється в залежності від ступеня важливості міжарабського імпорту: із збільшенням долі останнього зменшується сумарний об'єм податків. В цьому аспекті покращення арабських економічних відносин повинне компенсувати фінансові збитки шляхом зростання рівня міжарабських інвестицій і товарообміну.

Важлива роль в економіці і, зокрема, у зовнішній торгівлі належить також монетарній політиці – з вивільненням валюти розвивається зовнішня торгівля і навпаки. Цю закономірність необхідно враховувати при проведенні економічної політики. Вивільнення валюти ґрунтується на трьох принципах, затверджених восьмою статтею статуту МВФ: перший - відсутність обмежень на платежі поточних торгових операцій (такі обмеження роблять валюту неконвертованою). Крім того, неконвертована валюта є перепоною для інвестицій. Другий принцип передбачає відмову від системи, при якій одночасно існує декілька обмінних курсів: уніфікація курсів сприяє укріпленню довіри до валюти, ліквідує анархію на валютному ринку, зменшує втручання держави у поточні операції і щоденне соціально-економічне життя. Третій - передбачає звільнення операцій, де задіяний капітал, від усіх обмежень, зокрема, перешкоджаючих обміну місцевої валюти на іноземну. Єдиними країнами арабського світу, де відсутні згадані обмеження, є держави-члени Ради співпраці держав Перської затоки, а також Йорданія та Ліван.

Розвиток міжарабської торгівлі можливий лише за умови вирішення проблеми слабкості виробничих структур. З одного боку, арабський світ виробляє продукцію, яку не здатні реалізувати місцеві ринки. Найбільш очевидним прикладом тут є нафта, споживання якої арабськими країнами не перевищує 17% від виробництва. В той же час арабам необхідні багато видів товарів, які не виробляються локально на достатньому кількісному і якісному рівнях. Так, в сфері сільського господарства різниця досягає більше 19 млрд. дол. щорічно, причому це стосується незамінних продуктів, наприклад, зернових. Щодо промислових товарів, то вони складають 67% від загального об'єму арабського імпорту, що по співвідношенню дорівнює об'єму експортованих арабами енергоносіїв. Якщо промислові товари виробляються США, Європою та деякими азійськими країнами, а дані держави є найбільшим ринком енергоносіїв, то більша частина арабської торгівлі проходить саме з ними, в наслідок чого зникає потреба у внутрішній арабській торгівлі, що призводить до її ослаблення. На цьому фоні вивільнення торгівлі відіграє вторинну роль у порівнянні із ступенем гнучкості виробничих структур. Якщо стан арабського виробництва залишатиметься таким самим, то вільна зона не буде мати значного впливу на внутрішню арабську торгівлю. Таким чином, необхідно спрямовувати зусилля на диверсифікацію виробничої бази, покращення кількісних показників виробництва і якості продукції.

Ермоленко С.В.

ЗАВИСИМОСТЬ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ В УКРАИНЕ ОТ КУРСА ЕВРО

Мы выбрали в качестве темы исследования такой аспект, как „Зависимость экономических показателей в Украине от курса евро”. Эта тема уже исследовалась Борисенко Б.Н., Теслей Т.Н., Юрчишиным В.В. и другими, но до сих пор является новой и ее досконального раскрытия для Украины в данный период нет, потому этот вопрос является очень важным и актуальным.

Валютные курсы в Украине, как показало время, очень изменчивы. Это еще одна причина для того, чтобы разобраться в том, как влияет курс евро на экономические показатели в Украине и какие последствия могут иметь его колебания.

К самым важным показателям, характеризующим экономическую среду страны, относятся уровень инфляции, про-